

er da den Traad, som skulde knytte Slesvig til Danmark, bleven løsere og løsere. Der dannede sig nu et nyt Ministerium. Det kom til os og sagde: „I et hemmeligt Møde skulle vi sige Eder, hvilke Planer vi have for Danmarks Fremtid.“ Der var da dengang kun en lille løs Traad tilbage, som bandt Slesvig til Danmark. Dagen kom, den af Ministeriet selv fastsatte Dag, hvorpaa det skulde meddele os, hvad de vilde gjøre, den kom, og Ministeriet meddeelte os ikke, hvad det vilde. Ministeriet er ikke blevet dannet i Letfærd, ikke dannet i Overivelse, det er dannet efter lang og omhyggelig Overveelse, og efterat der er traadt Mænd ud af det, for at det kunde blive enigt, men da Dagen kom, saa sagde Ministeriet: „Ja vi havde troet at kunne sige Eder, hvad vi ville, vi vare enige om Noget, men det have vi atter opgivet,“ men Ministeriet lovede os da, at vi snart skulde faae at vide, hvilket Program det vilde opstille, men endnu vide vi det ikke. Her er ikke Tale om et enkelt ministerielt Program, her er Tale om det store Program, der er vedtaget af Kongen, som det er vedtaget af Folket, og hvorfor saa Manges Blod er flydt. Jeg siger, her er altsaa Spørgsmaalet til Ministeriet: Holde I ved dette Program eller holde I ikke ved det, er det Eders Billie at gennemføre det og, om saa skal være, at føie nye Opoffrelser til alle dem, der allerede ere gjorte, eller er det opgivet, og er det en ganske anden Vej, ad hvilken I ville føre os? Og her paa har Ministeriet endnu ikke svaret. Der er ikke her Spørgsmaal om en enkelt politisk Handling, om et enkelt politisk Skridt, det gjælder ikke om svævende Underhandlinger, men det gjælder om: holder Ministeriet fast paa det oprindelige store Program, hvorunder Folket har kæmpet, eller anseer det det nødvendigt at slaae ind paa en heel anden Vej, vil det føre os ind i en heel anden Fremtid? Lad os dog faae dette at vide, og hvad det er, man bereder os. Man henviser os til „svævende Underhandlinger“; men „svævende Underhandlinger“ er ikke Svaret.

Dermed kan man ikke svare, naar der er Spørgsmaal om, hvilken Plan der er lagt for Rigets Fremtid. Detailspørgsmaal kunne beroe paa svævende Underhandlinger, men derimod ikke den hele store Plan for Rigets Fremtid. Saalange man svarer saaledes, har man endnu intet Program. Jeg siger saaledes, at det er en særegen Stilling, hvori Ministeriet, efter selv at have lovet at meddele sit Program, for Diebliffet befinder sig. Der er fattet Beslutninger, og man er blevet enig, men det, hvorom man er blevet enig, er atter opgivet, man er blevet enig om noget Nyt, men man veed ikke, om man atter kommer til at opgive det; deri ligger Grunden til den Uengstelse og Bekymring, som er hos Nationen. (Ja! Ja!) Deri ligger Grunden til den Bekymring, som deles idetmindste af en Deel af Rigsdagens her tilstedeværende Medlemmer, som ikke have den ubetingede personlige Tillid til Ministeriet, at de i den blotte Personlighed see en tilstrækkelig Garantie, eller den samme Garantie, som i et Program. Det er muligen, — jeg skal ikke her benægte det — at det er nødvendigt at slaae ind paa en anden Vej, det er muligt, at, naar der skal lægges en bestemt Plan for Forholdenes Ordning, at da denne Plan i Meget kommer til at afvige fra det, som hidtil er blevet holdt frem for Folket som det Program, hvorunder de forskjellige Ministerier handlede, det er muligt, at Manges Dunster ikke derved ville blive tilfredsstillende, det er muligt, at Meget, selv om det maa betragtes som et Folkenske, ikke derved vil kunne finde sin fulde Tilfredsstillelse, men det er vist, at det er ønskeligt som det er nødvendigt, at vi komme ud af denne Uklarhedens Tilstand (Ja! Ja!). Der er efterhaanden kommer ind i det oprindelige Program en Politik nærmest og udelukkende sigtende til at sikke Arve-Eenheden og Monarchiets Integritet. Jeg misbilliger ikke denne Politik, men jeg siger, at denne Sammenhængning af forskjellige politiske Hovedformaal har fremkaldt Uklarhed og Forvirring.